

424 k československému vojsku bojujícímu na československém území, a je tím významnější a nutnější, jestliže rozhlasová stanice Donau se obrátila 1. září ke slovenskému obyvatelstvu s výzvou, v níž vyhrožovala všem, kteří se zúčastní boje slovenského lidu proti okupantům. Tato výzva končí slovy: „Německá odplata bude strašná.“

Podle posledních zpráv ze Žiliny spáchali okupanti po obsazení tohoto města skutečně mnoho zvěrstev na bezbranném obyvatelstvu, nevyjímajíc ani ženy a děti.

Československá vláda byla by velmi zavázána za jakoukoli co nejrychlejší morální a materiální pomoc, kterou by mohla sovětská vláda poskytnout československým vojskům bojujícím proti nacistům na československém území.

Toto vše jsem měl již možnost vyložit p. Vyšinskému a náčelník československé vojenské mise generál Píka dostal pokyn, aby neustále informoval kompetentní sovětské vojenské orgány o vývoji událostí na území Československa a o způsobech a prostředcích pomoci.

Jedním z nejdůležitějších momentů, které by mohly posílit ducha slovenského obyvatelstva, podstupujícího nerovný boj s technicky lépe vybavenými silami okupantů, mohlo by být prohlášení sovětské vlády, ztotožňující se s názorem československé vlády v otázce charakteru československých vojenských jednotek bojujících na území Československa, které by měly požívat všech práv vojska bojující země, i v tom, že jakékoli porušení těchto práv bude stíháno a trestáno.

Zároveň se československá vláda obrací k vládám Velké Británie a USA, jsouc přesvědčena, že okamžité a energické prohlášení spojeneckých velmocí mohlo by zachránit život mnohým československým vlastencům.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem, a znaje přátelské city Sovětského svazu k Československu a jeho lidu, mám čest Vás požádat, pane lidový komisaři, abyste o tom uvědomil svou vládu.

Prosím Vás, pane lidový komisaři, abyste přijal ujištění o mé hluboké úctě k Vám.

Zd. Fierlinger

„Československo-sovětské vztahy v době Velké vlastenecké války 1941–1945“, Praha 1960, dok. 99, s. 176–179.

240

1944, september 4. Londýn. — Depeša čs. ministra NO gen. S. Ingr náčelníkovi čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píkovi v záležitosti menovania gen. R. Viesta veliteľom povstaleckej armády.

Ze Slovenska došla žádost, aby gen. Viest se odebral na Slovensko a ujal se velení.

Gen. Ingr jako hlavní velitel to považuje za potřebné a prezident republiky jako vrchní velitel souhlasí.

Sdělte ihned Viestův názor.¹

gen. Ingr.

VHA Praha. SSSR, Čs. voj. misie v SSSR, 3/3/1/c. Depeše došlé, 1944, čís. 998–999/6. Záznam dešifrovanéj došlej depeše. Strojopisný priepis.

¹ Píkova odpověď z 5. 9. 1944, která došla do Londýna 6. septembra (Zoe 090610/44), zní: „Gen. Viest je ochoten odejet na Slovensko ihned. Dnes požádám sov. vládu o jeho dopravu le-